

REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
sediul Rîșcani

REPUBLIC OF MOLDOVA
THE COURT OF CHISINAU
office Rîșcani

Chișinău, str. Kiev, 3 Republica Moldova
MD-2078, tel. (+373 22) 43 80 02,
tel./fax (+373 22) 43 80 02, e-mail: jrc@justice.md

Chisinau, Kiev 3, street, Republic of Moldova
MD-2078, tel. (+373 22) 43 80 02,
tel./fax (+373 22) 43 80 02, e-mail: jrc@justice.md

Dosar nr. 3-774/2021

Curtea Constituțională

mun. Chișinău, str. str. Al. Lăpușneanu 28

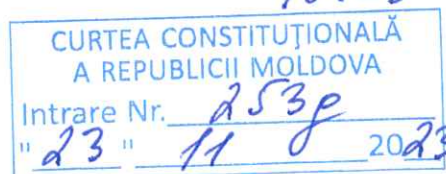
Prin prezenta, Judecătoria Chișinău /sediul Rîșcani/, în urma încheierii din 28.06.2023, vă expediază sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, în cauza de contencios administrativ intentată de către reclamantul Aghenie Vasile Petru vs. Primarul General al mun. Chișinău, Consiliul Municipal Chișinău, privind anularea actului.

Anexă: 31 de file.

- Încheierea din 28.06.2023;
- Cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate;
- Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate;
- Cererea de chemare în judecată.

Judecătorul
Judecătoriei Chișinău /sediul Rîșcani/

CAZACU Grigorii

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28, m. Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE

PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE
a unor prevederi din art. 261 din Cod de Procedură Civilă al R.M.,

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție

AUTORII SESIZĂRII:

1. Nume: Chetrușcă
2. Prenume: Viorel
3. Funcția: avocat al lui Cataraga Vitalie, intervenient accesoriu dos. nr. 3-774/2021 din procedura Judecătorei Chișinău (sediul Râșcani)

I. OBIECTUL SESIZĂRII:

Obiect al ridicării excepției de neconstituționalitate îi constituie sintagma din 261 Cod Procedură Civilă, „La cererea participanților la proces sau din oficiu, instanța judecătorească poate suspenda procesul în cazul în care:...””, care este unul neclar, interpretativ și excesiv de discreționar, departe de a se respecta rigorile de previzibilitate, echitate și legalitate efectivă, soluția judiciară fiind lăsată absolut la discreția subiectivă a instanței, care nu este influențată de nici un criteriu legal clar de aplicare a legii, precum rezultă simplu (ca și exemplu) din motivarea deciziei C.S.J. din 20.07.2022, dos. nr. 2r-332/2022, din care rezultă direct că, dacă vrea, instanța poate suspenda procesul și dacă nu vrea, instanța nu va suspenda procesul, în temeiurile art. 261 CPC, cazurile de obligare a suspendării fiind redată doar în art. 260 CPC.

Totuși există și necesitatea înaintării unui aviz către Parlamentul R.M., privind asigurarea unei reglementări efectiv legale, clare și previzibile a art. 261 CPC, fiind de determinat criterii clare de aplicare a legii, fiind excluse evoluții judiciare subiective și abuzive, fiind asigurată astfel respectarea dreptului fundamental constituțional și convențional la un proces echitabil, precum se definește și de art. 6 CpEDO, explicat practic prin actele Curții Constituționale ale R.M., dar și de cele ale Curții Europene pentru Drepturile Omului...

II. CIRCUMSTANȚELE RELEVANTE ALE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚĂ DE JUDECATĂ:

În procedura Judecătorei Chișinău (sediul Râșcani), se află dos. nr. 3-774/2021, la acțiunea Aghenie Vasile și alții, în care de esență se contestă Certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 471/18, din 20.06.2018 și Autorizația de construire nr. 15-c/21, din 11.01.2021, de esență fiind invocat faptul că, reclamantii, fiind vecinii lui Cataraga Vitalie, care este beneficiarul actelor contestate, nu au dat acordul lor pentru reconstruirea ap. 8-10, din mun. Chișinău, str. Sfatul Țării, nr. 3.

Potrivit încheierii Judecătorei Chișinău (sediul Centru), din 16.12.2022, dos. nr. 2-27256/2022 (se anexează), având în vedere cererea de chemare în judecată, care se anexează,

în procedura Judecătorei Chișinău (sediul Centru), se află dos. nr. 2-27256/2022, în care Cataraga Vitalie pretinde contra lui Aghenie Vasile și alții:

- să fie constatat ca fiind lipsită de obiectivitate și bună-vecinătate evitarea de către pârâții Aghenie Vasile, Aghenie Tudor, AGH Premium Grup SRL, Strujuc Vitalie a exprimării a câte un acord, autentificat notarial, în vederea acceptării construirii de către mine a obiectului, planificat potrivit esenței Certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 471/18, din 20.06.2018 și Autorizația de construire nr. 15-c/21, din 11.01.2021...

În același timp, potrivit încheierii Judecătorei Chișinău (sediul Centru), din 09.12.2022, dos. nr. 2-27255/2022 (se anexează), având în vedere cererea de chemare în judecată, care se anexează,

în procedura Judecătorei Chișinău (sediul Centru), se află dos. nr. 2-27255/2022, în care Cataraga Vitalie pretinde contra lui Aghenie Vasile și alții:

- să fie obligați pârâții Aghenie Vasile, Aghenie Tudor, AGH Premium Grup SRL, Strujuc Vitalie să-și exprime acordurile, autentificate notarial, în vederea acceptării construirii de către Cataraga

217
7

Vitalie a obiectului, planificat potrivit esenței Certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 471/18, din 20.06.2018 și Autorizația de construire nr. 15-c/21, din 11.01.2021

Conținutul celor trei pricini, denotă cert că, ele sunt conexe, încât urmare admiterii pretențiilor lui Cataraga Vitalie din dos. nr. 2-27256/2022 și dos. nr. 2-27255/2022, vor decade cu efect judecat argumentele, pe care se bazează pretențiile lui Aghenie Vasile, din dos. nr. 3-774/2021...!

Potrivit art. 261 CPC, „la cererea participanților la proces sau din oficiu, instanța judecătorească **poate** suspenda procesul în cazul în care: h) cauza nu poate fi judecată înainte de soluționarea unei alte cauze conexe”.

Raportând conținutul normei citate la esența cererii de suspendare a procesului dos. nr. 3-774/2021, se justifică suspendarea examinării acestui proces, deoarece în această cauză se invocă aspecte, care evident vor decade odată ce vor fi admise pretențiile din dos. nr. 2-27256/2022 și dos. nr. 2-27255/2022..., iar măsura suspendării dos. nr. 3-774/2021, până la soluționarea celorlalte două dosare perfect se potrivește noțiunii de „proces echitabil”, având în vedere că, totuși **instanța de judecată este obligată să ia măsuri efective pentru asigurarea respectării dreptului la un proces echitabil pentru toți justițiabilii, chiar dacă art. 261 CPC definește măsurile de referință drept un drept al instanței...**

Nu în ultimul rând, deoarece art. 261 CPC are o formulare vagă și imprevizibilă, care lasă la aprecierea subiectivă și imprevizibilă a judecătorului soluționarea unei cereri formulată conform art. 261 CPC, se justifică de această dată și necesitatea ridicării excepției de neconstituționalitate, conform art. 12¹ CPC, sesizarea respectivă fiind anexată.

Drept exemplu al practicii vicioase în sensul abordat acum, care este vădit contrară sensul adevărat al noțiunii de „proces echitabil”, parte a căreia este și principiul previzibilității și securității actului judecătorec, este decizia din 20.07.2022, CSJ, dos. nr. 2r-332/2022, **bazata absolut pe motive subiective, speculându-se pe dreptul absolut discreționar al unei instanțe de a vrea sau nu a vrea să suspende procesul respectiv, ceea ce nu trebuie să se mai repete în practica sistemului judiciar moldovenesc, care se pretinde democratic și care respectă valorile europene...** Iată că, instanța de recurs pur și simplu nu a vrut să susțină suspendarea procesului de referință, explicând dreptul la revizuire al persoanei interesate, ceea ce este departe de adevăratul sens al definiției dată de art. 6 CCEDO, în lipsa unor criterii clare de aplicabilitate a legii date, fără a exista o previzibilitate a normei și actului judiciar...

Pe de altă parte rămâne neclar, **care este sensul existenței și scopul art. 261 CPC**, în particular lit. h), dacă eventualitatea unei revizuirii de hotărâre judiciară, precum explică C.S.J. în decizia sa din 20.07.2022, dos. nr. 2r-332/2022, este o eventuală soluție de remediere a efectelor nefavorabile ale unui act judiciar irevocabil și de ce legislatorul a dat speranță justițiabililor de a cerere suspendarea procesului, cu scop de a evita proceduri și efecte împovărătoare...

III. LEGISLAȚIA PERTINENTĂ:

Articolul 260 Cod Procedură Civilă al R.M., (obligția instanței de a suspenda procesul)

(1) Instanța judecătorească este obligată să suspende procesul în cazul:

- a) decesului sau reorganizării părții în proces ori a intervenientului principal dacă raportul juridic litigios permite succesiunea în drepturi;
- c) delegării către o instanță judecătorească străină a efectuării actelor de procedură;
- d) situațiilor prevăzute de Legea insolvenței;
- f) inițierii medierii în condițiile Legii cu privire la mediere.

(2) Suspendarea procesului invocă suspendarea curgerii tuturor termenelor de procedură, precum și încetarea temporară a actelor procedurale, cu excepția celor de asigurare a acțiunii și a probelor.

(3) Actele procedurale efectuate în timpul suspendării procesului nu au efect juridic.

218

Articolul 261 Cod Procedură Civilă al R.M. (dreptul instanței de a suspenda procesul)

La cererea participanților la proces sau din oficiu, instanța judecătorească poate suspenda procesul în cazul în care:

- a) pîrîtul sau reclamantul se află într-o unitate activă a Forțelor Armate sau a altor trupe și formațiuni militare ale Republicii Moldova;
- b) partea în proces sau intervenientul principal se află într-o instituție curativ-profilactică, situație adeverită de instituția respectivă;
- c) pîrîtul este căutat;
- d) a dispus efectuarea unei expertize;
- e) a dat o delegație judiciară unei alte instanțe judecătorești din țară;
- f) a dispus autorității teritoriale cu atribuții în domeniul adopției efectuarea unui control al condițiilor de trai ale adoptatorilor în cauzele de adopție și în alte cauze în care pot fi lezate drepturile și interesele copilului;
- g) au încetat împuternicirile tutorelui sau curatorului;
- h) cauza nu poate fi judecată înainte de soluționarea unei alte cauze conexe.

Potrivit art. 1 din Constituția R.M. (Statul Republica Moldova), „(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Potrivit art. 16 din Constituția R.M. (egalitatea), „(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului. (2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Potrivit art. 20 din Constituția R.M. (accesul liber la justiție), „(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. (2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Potrivit art. 23 din Constituția R.M. (dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle), „(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică. (2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

IV. EXPUNEREA PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

Având în vedere circumstanțele relevante ale litigiului de bază, examinat de instanța de judecată, raportându-le la esența normelor legale citate mai sus, fără a reitiera conținutul acestora, este de reținut că, art. 261 CPC, este norma direct aplicată la soluționarea speței, care este una vădit neclară, interpretativă și lasă prea mult loc pentru acte judiciare imprevizibile, contrar esenței art. 6 CoEDO.

Problema abordată în această sesizare este că, pentru un stat democratic și un sistem judiciar echitabil este inadmisibil să existe legi permissive, interpretative fără nici o limită rezonabilă, precum și a unor acte judiciare subiective și imprevizibile pentru justițiabil, actul judiciar fiind bazat doar pe dezideratul judecătorului de a vrea sau a nu vrea să aplice legea..., ceea ce face formal dreptul de a avea acces liber la justiție.

De fapt, la caz este reținut că, problemele abordate cert contravin drepturilor fundamentale definite și asigurate de dreptul constituțional moldovenesc și cel convențional internațional, inclusiv și privind legalitatea și eficiența normei de drept, egalitatea, non-discriminarea, echitatea judiciară, echilibrul/previzibilitatea legii și a actului legal...

Lipsurile și ineficiența legală abordată mai contravin și prevederilor CEDO, precum urmează:

Potrivit art. 6 CEDO, (dreptul la un proces echitabil), „1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil...”.

219
10

Relevante aprecierii acestei cereri, printre altele, sunt și constatările din practica Curții Constituționale a R.M., dar și a CEDO:

Astfel potrivit Hotărârii CC.C. a R.M. nr. 5, din 06.03.2018, pe esența sesizării nr. 10g/2018, **fiind definite condițiile de calitate a legii**, „44. Articolul 1 alin. (3) din Constituție proclamă Republica Moldova ca un stat de drept și democratic. Curtea reiterează importanța principiului statului de drept pentru o societate democratică. 45. Curtea menționează că exigențele statului de drept presupun inter alia asigurarea legalității și a certitudinii juridice (Raportul privind preeminența dreptului, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 86 sesiune plenară, 2011, §41). 46. În acest context, Curtea reține că principiul legalității și al certitudinii juridice este esențial pentru garantarea încrederii în statul de drept și constituie o protecție împotriva arbitrarului. Așadar, asigurarea și respectarea acestor principii obligă statul să edicteze într-o manieră clară și previzibilă normele adoptate. 47 Adoptarea de către legiuitor a unor legi accesibile, previzibile și clare se impune și prin articolul 23 alin. (2) din Constituție, care stabilește obligația statului de a asigura dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle sale. În acest sens, norma constituțională stabilește că statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative. 48. În Hotărârea nr. 26 din 23 noiembrie 2010, Curtea a reținut că: „Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție [...]” 49. Curtea Europeană în jurisprudența sa a subliniat importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, instituind o serie de repere, pe care legiuitorul trebuie să le aibă în vedere pentru respectarea acestor exigențe. 50. Astfel, Curtea Europeană a menționat că nu poate fi considerată „lege” decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și corecteze conduita. În special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anume garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice (cauza Amann v. Elveția, hotărârea din 16 februarie 2000, §56). Testul preciziei legii impune ca legea, în situațiile în care oferă o anumită marjă de discreție, să indice cu suficientă claritate limitele acesteia (cauza Silver și alții v. Regatul Unit, hotărârea din 25 martie 1983, §80). 51. În acest sens, în Hotărârea nr. 26 din 27 septembrie 2016, Curtea a reținut că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. De asemenea, textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile. 52. Prin urmare, Curtea reține că previzibilitatea și claritatea constituie elemente sine qua non ale constituționalității unei norme, care în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise.”

Potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr. 16 din 25 iunie 2013 pentru controlul constituționalității art. XI pct. 16 din Legea nr. 29 din 6 martie 2013 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, „Obligația pozitivă a statului este de a institui mecanisme interne de remediere a drepturilor fundamentale încălcate, însă normele care reglementează aceste mecanisme trebuie să fie clare, respectând principiul previzibilității și clarității altfel, norma care creează incertitudine poate genera abuzuri. Curtea Europeană a Drepturilor Omului consideră claritatea și previzibilitatea legii ca principii de bază pentru protecția drepturilor fundamentale. CtEDO a stabilit că restrîngerile aplicate de lege trebuie „să fie clar definite și că însăși legea să fie previzibilă atunci când este aplicată, încît ea să corespundă standardului de „legalitate” stabilit de Convenție, un standard care cere ca legea respectivă să fie suficient de exactă, încît să permită unei persoane – în caz de necesitate, cu o consultare adecvată – să prevadă, într-o măsură rezonabilă, ținînd cont de circumstanțe, consecințele pe care o anumită faptă le poate avea. Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încît să permit persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile.”

Predictibilitatea legii în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului

În jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat importanța asigurării respectării cerinței de *previzibilitate a legii*, instituind în acest sens și o serie de repere pe care legiuitorul național trebuie să le aibă în vedere pentru asigurarea acestor exigențe. Astfel, în unele cauze Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că "nu poate fi considerată ca "lege" decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și regleze conduita. *Individul trebuie să fie în măsură să prevadă consecințele ce pot decurge dintr-un act determinat*", sens în care "o normă este previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane - care, la nevoie poate apela la consultanță de specialitate - să își corecteze conduita" și atunci când "oferă o anume garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice". Sub acest aspect, principiul securității juridice se corelează cu un alt principiu, dezvoltat în dreptul comunitar, și anume principiul încrederii legitime. Potrivit jurisprudenței Curții de Justiție a Comunităților Europene (de exemplu cauzele *Facini Dori c. Recre*, 1994, *Foto-Frost c. Hauptzollant Lübeck. Ost*, 1987), principiul încrederii legitime impune ca legislația să fie clară și predictibilă, unitară și coerentă; de asemenea, impune limitarea posibilităților de modificare a normelor juridice, stabilitatea regulilor instituite prin acestea. În studiul noțiunii de previzibilitate, a fost avută în vedere și întinderea acesteia. Întinderea noțiunii de previzibilitate depinde astfel, într-o largă măsură de conținutul textului respectiv, de domeniul la care se referă și, de asemenea, de numărul existenței unor posibile surse ale incertitudinii au fost constatate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în numeroase cauze, ex. cauza *Păduraru c. României*, 2005, în care Curtea a statuat că "în lipsa unui mecanism care să asigure coerența practicii instanțelor naționale, asemenea divergențe profunde de jurisprudență, ce persistă în timp și țin de un domeniu ce prezintă un mare interes social, sunt de natură să dea naștere unei incertitudini permanente și să diminueze încrederea publicului în sistemul judiciar, care reprezintă una dintre componentele statului de drept".

Cu scop de a evidenția importanța previzibilității actelor legale și judiciare, CEDO a evidențiat prezența unor cazuri de lipsă de previzibilitate în situația în lipsei de coerență (*Viașu c. României*, 2008, și *Străin și alții, Păduraru, Porțeanu, Radu*) și de calitatea destinatarilor săi...

Principiul previzibilității legii este definit în jurisprudența CEDO drept parte a analizei respectării principiului legalității. Astfel, cerința ca o ingerință să fie „prevăzută de lege” impune nu doar o minimă bază legală pe care să se întemeieze acțiunea statului, ci „legea” trebuie să fie accesibilă și previzibilă. După cum a statuat CtEDO în hotărârea *Sunday Times*, „o normă nu poate fi considerată «lege» decât dacă este formulată cu suficientă precizie pentru a permite cetățeanului să își reglementeze comportamentul: acesta trebuie să fie în măsură – dacă este necesar cu consiliere adecvată – să prevadă, într-o măsură rezonabilă în circumstanțele date, consecințele pe care le poate avea o anumită acțiune.

De fapt, CEDO a conferit principiului previzibilității legii un caracter „universal”, în sensul că testul pe care Curtea îl aplică pentru a verifica dacă o lege este previzibilă poate fi utilizat în raport cu orice situație care impune respectarea principiului legalității.

V. CERINȚELE AUTORULUI

Reieșind din cele relevate, în temeiul art. 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, art.4 alin.(1) lit. a), art.24 alin.(1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art.4 alin.(1) lit. a), art.39 din Codul jurisdicției constituționale,

- solicităm să fie exercitat controlul constituționalității din art. 261 Cod Procedură Civilă,
- dar și să fie înaintat un aviz către Parlamentul R.M., privind asigurarea unei reglementări efectiv legale, clare și previzibile a art. 261 CPC, fiind de determinat criterii clare de aplicare a legii, fiind excluse evoluții judiciare subiective și abuzive, fiind asigurată astfel respectarea dreptului fundamental constituțional și convențional la un proces echitabil, precum se definește și de art. 6 CpEDO, explicat practic prin actele Curții Constituționale ale R.M., dar și de cele ale Curții Europene pentru Drepturile Omului...

avocatul Viorel Chetrușcă,
avocat al Cataraga Vitalie
mandatul e în dosar

09.02.2023

Dosarul nr. 3-774/2021
2-21040092-12-3-17032021-1

ÎN C H E I E R E

28 iunie 2023

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani)

În componența:

Președintele ședinței,

Judecătorul

grefier

Cazacu Grigorii

Tiron Victoria

examinând în ședință publică cererea avocatului Chetrușcă Viorel în interesele terțului Cataraga Vitalie cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza de contencios administrativ intentată de Aghenie Vasile, Aghenie Vera, Aghenie Tudor, Strujuc Vitalie, SRL "Premium Grup AGH" și avocatul Rusu Dorel împotriva Primarului General al mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău, terți Cataraga Vitalie Tudor, Aalbers Cătălina, Calmațui Andrei, Railean Alexei și Railean Iulia privind anularea Certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 471/18 din 20.06.2018 și a Autorizației de construire nr. 15-c/21 din 11.01.2021,

a c o n s t a t a t:

Pe rolul Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani se examinează pricina civilă la acțiunea intentată de Aghenie Vasile, Aghenie Vera, Aghenie Tudor, Strujuc Vitalie, SRL "Premium Grup AGH" și avocatul Rusu Dorel, privind suspendarea executării Certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 471/18 din 20.06.2018 și a Autorizației de construire nr. 15-c/21 din 11.01.2021, în cauza de contencios administrativ înaintată de Aghenie Vasile, Aghenie Vera, Aghenie Tudor, Strujuc Vitalie, SRL "Premium Grup AGH" și avocatul Rusu Dorel împotriva Primarului General al mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău, terți Cataraga Vitalie Tudor, Aalbers Cătălina, Calmațui Andrei, Railean Alexei și Railean Iulia privind anularea Certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 471/18 din 20.06.2018 și a Autorizației de construire nr. 15-c/21 din 11.01.2021.

Pe parcursul examinării pricinii, avocatul Chetrușcă Viorel în interesele terțului Cataraga Vitalie a depus o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

În motivarea cererii a indicat că în procedura Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani), se află dosarul nr. 3-774/2021, la acțiunea Aghenie Vasile și alții, în care de esență se contestă Certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 471/18, din 20.06.2018 și Autorizația de construire nr. 15-c/21, din 11.01.2021, de esență fiind invocat faptul că, reclamanții, fiind vecinii lui Cataraga Vitalie, care este beneficiarul actelor contestate, nu au dat acordul lor pentru reconstruirea ap. 8-10, din mun. Chișinău, str. Sfatul Țării, nr. 3.

Menționează că potrivit încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 16.12.2022, dosarul nr. 2-27256/2022 având în vedere cererea de chemare în judecată, în procedura Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), se află dosarul nr. 2-27256/2022, în care Cataraga Vitalie pretinde contra lui Aghenie Vasile și alții: să fie constatat ca fiind lipsită de obiectivitate și bună-vecinătate evitarea de către părâții Aghenie Vasile,

Aghenie Tudor, AGH Premium Grup SRL, Strujuc Vitalie a exprimării a câte un acord, autentificat notarial, în vederea acceptării construirii de către mine a obiectului, planificat potrivit esenței Certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 471/18, din 20.06.2018 și Autorizația de construire nr. 15-c/21, din 11.01.2021.

Sustține că în același timp, potrivit încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), din 09.12.2022, dosarul nr. 2-27255/2022 (se anexează), având în vedere cererea de chemare în judecată, în procedura Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), se află dosarul nr. 2-27255/2022, în care Cataraga Vitalie pretinde contra lui Aghenie Vasile și alții privind obligarea părților Aghenie Vasile, Aghenie Tudor, AGH Premium Grup SRL, Strujuc Vitalie să-și exprime acordurile, autentificate notarial, în vederea acceptării construirii de către Cataraga Vitalie a obiectului, planificat potrivit esenței Certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 471/18, din 20.06.2018 și Autorizația de construire nr. 15-c/21, din 11.01.2021.

Afirmă că conținutul celor trei pricini, denotă cert că, ele sunt conexe, încât urmare admiterii pretențiilor lui Cataraga Vitalie din dos, nr. 2-27256/2022 și dos, nr. 2-27255/2022, vor decade cu efect judecat argumentele, pe care se bazează pretențiile lui Aghenie Vasile, din dosarul nr. 3-774/2021.

Sustține că potrivit art. 261 Cod de Procedură Civilă, „la cererea participanților la proces sau din oficiu, instanța judecătorească poate suspenda procesul în cazul în care: h) cauza nu poate fi judecată înainte de soluționarea unei alte cauze conexe”.

Raportând conținutul normei citate la esența cererii de suspendare a procesului dos. nr. 3-774/2021, se justifică suspendarea examinării acestui proces, deoarece în această cauză se invocă aspecte, care evident vor decade odată ce vor fi admise pretențiile din dosar nr. 2-27256/2022 și dosar nr. 2-27255/2022, iar măsura suspendării dosar nr. 3-774/2021, până la soluționarea celorlalte două dosare perfect se potrivește noțiunii de „proces echitabil”, având în vedere că, totuși instanța de judecată este obligată să ia măsuri efective pentru asigurarea respectării dreptului la un proces echitabil pentru toți justițiabilii, chiar dacă art. 261 Cod de Procedură Civilă definește măsurile de referință drept un drept al instanței. Indică că nu în ultimul rând, deoarece art. 261 CPC are o formulare vagă și imprevizibilă, care lasă la aprecierea subiectivă și imprevizibilă a judecătorului soluționarea unei cereri formulată conform art. 261 Cod de Procedură Civilă, se justifică de această dată și necesitatea ridicării excepției de neconstituționalitate, conform art. 121 Cod de Procedură Civilă, sesizarea respectivă fiind anexată.

Declară avocatul că, potrivit art. 121 Cod de Procedură Civilă, „(1) în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

(2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

(3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei. Însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

(4) Dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin. (2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

(5) Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Indică că prin hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova, nr. 2 din 9 februarie 2016, a relevat că, "82. judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate. Totodată, Curtea reține că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82."

Menționează că în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. g) din Constituția Republicii Moldova, articolului 4 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și articolului 4 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale, rezolvarea excepțiilor de neconstituționalitate a actelor normative ține de competența Curții Constituționale.

Astfel indică că, sub aspectul verificării întrunirii condițiilor stabilite de Curtea Constituțională prin hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016, e de reținut că, normele vizate în această cerere constituie obiect al controlului de constituționalitate. Ținând cont că, normele solicitate a fi supuse controlului de constituționalitate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei deduse judecării,

Afirmă că obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale, având ca obiect prevederile contestate, sub aspectul abordat în acest caz, și anume că, legislatorul a omis în art. 261 Cod de Procedură Civilă să determine criteriile clare de limită legală și previzibilă a aplicării discreției judiciare.

În ședința de judecată avocatul Chetrușcă Viorel în interesele terțului Cataraga Vitalie reiterând circumstanțele de fapt și de drept invocate a solicitat admiterea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

În ședința de judecată terțul Cataraga Vitalie a susținut poziția avocatului său.

În ședința de judecată avocatul Rusu Dorel în interesele lui Aghenie Tudor și SRL "Premium Grup AGH" a solicitat respingerea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate din motivul neîntrunirii condițiilor necesare.

Analizând argumentele ce vizează ridicarea excepției de neconstituționalitate și raportându-le, per ansamblu, la chestiunea abordată, instanța de judecată consideră necesar de a ridica excepția de neconstituționalitate cu sesizarea în acest sens a Curții Constituționale a Republicii Moldova din următoarele considerente.

În corespundere cu art. 2 alin. (2) din Codul administrativ, anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.

În acord cu art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

Conform art. 230 din Codul administrativ, încheierile judecătorești care se motivează se emit în procedură scrisă. Dacă consideră necesar, instanța de judecată citează participanții la proces.

În conformitate cu art. 12¹ din Codul de procedură civilă,

(1) În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

(2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărîre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate.

(3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîna pledoariile.

(4) Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

(5) Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Instanța de judecată reține că avocatul terțului pretinde neconstituționalitatea art. 261 Cod de Procedură Civilă și anume a sintagmei "poate": "La cererea participanților la proces sau din oficiu, instanța judecătorească poate suspenda procesul în cazul în care:"

La fel, instanța de judecată atestă că cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate enunțată, întrunește exigențele legale și urmează a fi admisă or,

obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, excepția este ridicată de către subiectul abilitat de lege cu acest drept, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale a Republicii Moldova având ca obiect prevederile contestate.

În lumina celor menționate supra și în conformitate cu art. 2, 195, 230 din Codul administrativ, art. 12¹, 269-270 din Codul de procedură civilă, instanța de judecată,

d i s p u n e:

Se admite cererea avocatului Chetrușcă Viorel în interesele terțului Cataraga Vitalie cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza de contencios administrativ intentată de Aghenie Vasile, Aghenie Vera, Aghenie Tudor, Strujuc Vitalie, SRL "Premium Grup AGH" și avocatul Rusu Dorel împotriva Primarului General al mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău, terți Cataraga Vitalie Tudor, Aalbers Cătălina, Calmațui Andrei, Railean Alexei și Railean Iulia privind anularea Certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 471/18 din 20.06.2018 și a Autorizației de construire nr. 15-c/21 din 11.01.2021.

Se sesizează Curtea Constituțională a Republicii Moldova cu privire la realizarea controlului constituționalității neconstituționalitatea art. 261 Cod de Procedură Civilă și anume a sintagmei "poate": "La cererea participanților la proces sau din oficiu, instanța judecătorească poate suspenda procesul în cazul în care:".

Se remite Curții Constituționale a Republicii Moldova prezenta încheiere, sesizarea avocatului Chetrușcă Viorel în interesele terțului Cataraga Vitalie, copia acțiunii de contencios administrativ.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, se amână pledoariile.

Încheierea nu este susceptibilă de atac.

Președintele ședinței
Judecătorul

Cazacu Grigorii